
Cykl „O dostępności w CUPT – standard transportowy w praktyce”

Spotkanie 1:

Nie tylko Braille - trendy związane z nawigacją dla niewidomych

23 stycznia 2020 r.

W czwartek, 23 stycznia br. Centrum Unijnych Projektów Transportowych w ramach cyklu „O dostępności w CUPT” zorganizowało inauguracyjne spotkanie pt. Nie tylko Braille - trendy związane z nawigacją dla niewidomych. Było ono poświęcone prezentacji rozwiązań, które ułatwiają poruszanie się osobom z niepełnosprawnością wzroku. W spotkaniu udział wzięli beneficjenci Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dla którego CUPT pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej), przedstawiciele administracji rządowej (Ministerstwo Infrastruktury, Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Urząd Transportu Kolejowego) i samorządowej, naukowcy, przedstawiciele biznesu, Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej i pracownicy CUPT.

Spotkanie rozpoczęło się od krótkiego przywitania zebranych gości przez Pana Krzysztofa Rodziewicza – Dyrektora Departamentu Przygotowania Projektów i Wdrażania w CUPT, oraz Pana Piotra Kowalskiego – Członka Zarządu Spółdzielni Socjalnej FADO.

Pierwszy z prelegentów **P**an Jacek Zadrozny, będący ekspertem ds. dostępności w Ministerstwie Cyfryzacji, opowiadał o tym, jak wyglądają jego podróże jako osoby niewidomej. Pan Jacek wspominał, że każda podróż zaczyna się „od smartfona”, w Internecie. Najczęściej pomocne jest Google Transit, ale nie w każdym mieście ono działa. Poza tym na wagę złota jest polski program do nawigacji niewidomych – Seeing assistant move, który głosem opowiada między innymi o tym, jaki będzie następny przystanek autobusu lub tramwaju. Nieodłączną częścią podróży jest kupowanie biletów – tu z pomocą przychodzi aplikacja Koleo, choć Pan Jacek zauważył, że nie da się w niej kupić biletów na wszystkie rodzaje pociągów. O wiele więcej znaleźć ich można w serwisie intercity.pl, ale niestety dostępność strony pozostawia wiele do życzenia. Bilety zakupione przez Internet najczęściej zabieramy ze sobą w postaci pliku pdf, na którym znajduje się kod QR. Pan Jacek zauważył, że ciężko mu na prośbę osoby sprawdzającej bilet przybliżyć go, tak, aby zajmował określoną część ekranu. Prelegent podsumował swoją wypowiedź, a właściwie historię, tym, że wiele w ostatnich latach się zmieniło, ale na wielu polach jest jeszcze dużo do zrobienia.

W odpowiedzi na wypowiedź Pana Zadroznego, głos zabrał Pan Jan Szuster z PIRS Creative Lab (jest to firma produkująca system znaczników elektronicznych TOTUPOINT) wraz z Panem Jackiem

**Transport
dla wszystkich**



Różańskim – Prezesem S2Project, którzy dyskutowali o zasadności tworzenia i umieszczania, między innymi w przestrzeni publicznej, map tyflograficznych.

Kolejnym punktem spotkania była krótka prezentacja o rozwiązaniach używanych w nawigacji niewidomych i słabowidzących na całym świecie. Szerokie spektrum pomysłów zaprezentował gościom Pan Adam Mikołajczyk, ekspert Spółdzielni Socjalnej FADO.

Następną częścią spotkania były prezentacje o dotychczasowych osiągnięciach beneficjentów w zakresie dostępności. Głos jako pierwszy zabrał Pan Artur Fojud z PKP S.A., który wskazał na istotny problem ze ścieżkami prowadzącymi. Owe ścieżki, kiedy są zrobione z nieodpowiedniego materiału, stanowią zagrożenie dla osób na wózkach, osób starszych, ale również dla największej grupy – podróżnych poruszających się z walizkami bądź torbami na kółkach. Poza tym sporą część prezentacji zajęło omówienie sensu tworzenia planów multisensorycznych (oraz pokazanie już istniejących w Żaganiu oraz Pruszkowie) ukazanie powodu umieszczania ich na dworcach. Na koniec swojej wypowiedzi pan Fojud zaznaczył, że cyfryzacja to według niego przyszłość dostępności, a kluczem sukcesu PKP S.A. jest współpraca z potencjalnymi użytkownikami poszczególnych inwestycji.

Pojawiła się również prezentacja aplikacji własnej MPK w Poznaniu – o nazwie myMPK. Pan Prezes Wojciech Tulibacki zaprezentował film ukazujący działanie aplikacji na żywo. Aplikacja pokazuje rzeczywisty czas odjazdu autobusów i tramwajów. Po zainstalowaniu aplikacji, która czyta tekst z ekranu, staje się dostępną dla osób z niepełnosprawnością wzroku. W chwili obecnej jest dostępna do pobrania na platformę Android, ale według zapewnień pana Prezesa, już pod koniec stycznia będzie dostępna również na platformie iOS.

Po przedstawicielu MPK Poznań, głos zabrała Pani Ewa Raczyńska-Buława z Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej. Niezaprzeczalnym sukcesem tej spółki jest to, że tabor ŁKA jest w 100% dostępny – dla osoby z każdą niepełnosprawnością – w pociągach jest niska podłoga, szerokie drzwi, znajdziemy tam również oznaczenia w alfabecie Braille'a, a nawet pętle indukcyjne, będące ogromną pomocą dla osób słabosłyszących. Jeśli chodzi o osoby z niepełnosprawnością wzroku, pani Ewa wspominała o tym, że ich tabor posiada kontrastowe oznaczenia, zamknięcie drzwi jest sygnalizowane dźwiękowo, a poza wizualną informacją o stacjach, na bieżąco jest odczytywana również głosowa.

Tą część spotkania zakończyło zabranie głosu przez Panią Barbarę Boczkowską - przedstawicielkę PKP PLK S.A., która opowiadała o działaniach swojej spółki. Zaznaczyła, że PKP PLK S.A. są na początku drogi wdrażania dostępności – i tak na przykład oznaczenia w alfabecie Braille'a znajdują się w tej chwili na 180 stacjach z 2600, jakimi dysponuje spółka. Przedstawicielka spółki wspominała, że każda stacja jest indywidualna, a perony różnią się od siebie znacząco, co nie wpływa korzystnie na budowanie dostępności.

**Transport
dla wszystkich**



Ważny głos w dyskusji to wypowiedź Pani dr Kamili Miler-Zdanowskiej, pracującej na Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Pani Kamila edukuje studentów, przyszłych pedagogów, umożliwia im wcielenie się w rolę osoby z niepełnosprawnością wzroku. Odbywa się np. dzięki spacerom po Warszawie z laskami, podczas których studenci mają zasłonięte oczy. Pani Kamila podkreśliła w swojej wypowiedzi, że rozwiązania dla niewidomych i słabowidzących najlepiej działają, kiedy docierają do dwóch zmysłów – słuchu i dotyku, bo to od indywidualnych preferencji zależy, który jest wygodniejszy i bardziej wykształcony u danej osoby.

Podczas całego spotkania, przy okazji poruszania wielu wątków, uczestnicy, którzy sami są niewidzący oraz niedowidzący podkreślali wielokrotnie, że potrzebują „takiej dostępności, której można zaufać”. Niestety – według nich jest wiele takich rozwiązań, które nie pomagają, a wręcz przeciwnie – często wprowadzają w błąd. Wskazywali na rozwiązania, które są stosowane, ale często bezużyteczne dla osób z nich korzystających. Wskazywano, że dostępność to system, który aktualnie nie pozwala na niezależność ponieważ wciąż trzeba korzystać z pomocy drugiej osoby., Nie ma więc mowy o niezależności, a tym samym o istnieniu pełnej dostępności. Dużym problemem jest niejednorodność i nierzadko mała intuicyjność rozwiązań.

Merytoryczną część spotkania zakończyła dyskusja moderowana przez Pana Piotra Kowalskiego, Członka Zarządu Spółdzielni Socjalnej FADO. Tematem dyskusji był szeroko pojęty postęp techniczny i technologiczny w nawigacji osób niewidomych i słabowidzących, jaki przyniesie przyszłość, w perspektywie kolejnych 30 lat – czyli jak będzie wyglądała dostępność w połowie XXI wieku, w roku 2050, ze szczególnym naciskiem na to, co projektujący i wdrażający rozwiązania mogą z nim zrobić, żeby ułatwić życie osobom z niepełnosprawnością wzroku. Między innymi w tym kontekście beneficjenci funduszy UE pokazali przykłady wdrożeń w projektach już zrealizowanych oraz opowiedzieli o planach na przyszłość, którymi niewątpliwie są rozwój cyfryzacji i sztucznej inteligencji, ale również ciągła edukacja osób, które będą potencjalnymi użytkownikami rozwiązań proponowanych przez producentów.

Ważnym i powtarzającym przez prawie wszystkich uczestników dyskusji wnioskiem płynącym ze spotkania jest podkreślenie potrzeby wymiany informacji, na rzecz czego działa CUPT m.in. poprzez organizację Cyklu spotkań o Dostępności.

**Transport
dla wszystkich**

